

Észak-Írország

Igazságszolgáltatási rendszerek a tagállamokban - Észak-Írország

Ez az oldal az észak-írországi bíróságokról ad áttekintést.

Az igazságszolgáltatás szervezete – bírósági rendszerek

Az Egyesült Királyság területe három joghatóságra oszlik: Anglia és Wales, Skócia, valamint Észak-Írország.

A bíróságok típusai – rövid leírás

A Legfelsőbb Bíróság (Supreme Court)

2009-ben az **Egyesült Királyság új Legfelsőbb Bírósága** vette át a Lordok Háza Fellebbviteli Bizottságának (Appellate Committee) hatáskörét. Ez a bíróság vette át a királyi Államtanács Igazságügyi Bizottságára (Judicial Committee of the Privy Council) átruházott feladatokat is (amely bizottság a Nemzetközösség több független országában, az Egyesült Királyság tengerentúli területein és a brit koronagyarmatokon a legmagasabb fokú fellebbviteli bíróság).

A Legfelsőbb Bíróság az Egyesült Királyság **végző fellebbviteli fóruma** büntető- és polgári ügyekben egyaránt, jóllehet skót büntetőügyekben a Legfelsőbb Bírósághoz nem lehet fellebbezni. Ilyen ügyekben általában csak akkor engedélyezik a Legfelsőbb Bírósághoz történő fellebbezést, ha a köz számára jelentős jogkérdésről van szó.

Fellebbviteli Bíróság (Court of Appeal)

A Fellebbviteli Bíróság tárgyalja a Koronabíróság (Crown Court) büntetőügyekben hozott határozataival, illetve a Felsőbíróság (High Court) polgári ügyekben hozott határozataival szembeni fellebbezéseket.

A Felsőbíróság (High Court)

A Felsőbíróság polgári ügyekben, valamint másodfokon büntetőügyekben jár el, és jogosult magánszemélyek vagy szervezetek tevékenységének felülvizsgálatára, azok jogszerű és tisztességes eljárásának ellenőrzése érdekében. A Felsőbíróság általában olyan ügyekben jár el, amelyekben a keresetben foglalt követelés értéke meghaladja a 30 000 GBP-t. Egyes esetekben a 30 000 GBP-t meghaladó ügyeket a Felsőbíróság a megyei bíróság (county court) elé utalhatja, és viszont, a 30 000 GBP-nál kisebb értékű ügyeket a megyei bíróság is átteheti a Felsőbíróság elé.

A Felsőbíróság három kollégiumra tagolódik, amelyek a következők:

- **Családjogi Kollégium (Family Division)**
A Családjogi Kollégium összetett, ellenkérelemmel érintett bontópereket, gyámsági, örökbefogadási ügyeket, családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyeket stb. tárgyal. Hatáskörébe tartoznak a békebíróságok (Magistrates' Court) és a megyei bíróságok házassági jogi ügyekben hozott határozataival szembeni fellebbezések, a mentális betegségben szenvedő személyeket érintő ügyek és az egyszerű hagyatéki ügyek.
- **Királynői Fellebbviteli Kollégium (Queen's Bench Division)**
A Királynői Fellebbviteli Kollégium nagyobb és/vagy összetett kártérítési igényeket tárgyal. Korlátozott számban foglalkozik a békebíróságoktól vagy a Koronabíróságtól érkező fellebbezésekkel, működésük ellenőrzése céljából felülvizsgálja a szervezetek jogszerű tevékenységeit, továbbá sajtóperekben, becsületsértési és rágalmazási ügyekben jár el.
- **Kancelláriai Kollégium (Chancery Division)**
A Kancelláriai Kollégium letéti ügyletekkel, vitatott végrendeletekkel, társaságok felszámolásával, csődeljárásokkal, jelzáloghitelekkel, jótékonyági szervezetekkel, vitatott jövedelmekkel (általában jövedelemadóval) stb. kapcsolatos ügyekkel foglalkozik.

Koronabíróság (Crown Court)

A Koronabíróság a következő ügyekkel foglalkozik:

- súlyosabb bűncselekmények, amelyeket bíró és esküdtszék tárgyal;
- a békebíróóságok általi elítélések, amelyeket követően az ügyek a büntetés kiszabása céljából a Koronabíróóság elé kerülnek.

A Koronabíróóság súlyosabb szabadságvesztés-büntetést és bírságot szab ki, mint a békebíróóság.

Megyei bíróságok (County Courts)

A megyei bíróságok polgári ügyeket tárgyalnak, bíró vagy körzeti bíró (district judge) előtt. A megyei bíróságok előtti ügyek értéke általában 30 000 GBP alatti (illetve 45 000 GBP alatti méltányosság alapján elbírált ügyekben). A magasabb értékű ügyeket a Felsőbíróóság tárgyalja (lásd fentebb). Értéküktől függetlenül megyei bíróság előtt kell megindítani a szabályozott hitelmegállapodásokkal kapcsolatos kereseteket.

A megyei bíróságok által tárgyalta ügyek például:

- a bérbeadó és a bérlő közötti viták: például birtok (birtokvisszaszerzés), bérletidő-hátralék, javítások;
- fogyasztóvédelmi ügyek: például hibás áruk vagy hiányos szolgáltatások;
- személyi sérüléssel kapcsolatos keresetek (gondatlanságból eredő sérülések): például közlekedési balesetek, az útburkolati lyukakba eséses balesetek, munkahelyi balesetek;
- ellenkérelemmel nem érintett bontóperek, de csak néhány megyei bíróságon;
- faji és nemi alapon történő megkülönböztetéssel kapcsolatos ügyek;
- adósságproblémák: például hitelezők kifizetés iránti igénye;
- munkaügyi problémák: például esedékes bér vagy végkielégítés;
- a békebíróóságoktól érkező fellebbezések, amelyeket bíró tárgyal (és legalább két laikus bíró, ha az alperes fiatalkorú);

Kis értékű követelésekkel kapcsolatos ügyek

A megyei bíróságok kis értékű követelésekkel kapcsolatos ügyeket is tárgyalnak. Általában kis értékű követelésnek minősül a legfeljebb 3000 GBP értékű követelés.

Békebíróóságok (Magistrate's Court)

A békebíróóságok büntetőügyekkel és egyes polgári ügyekkel foglalkoznak. Az ügyeket körzeti (békebíróósági) bíró tárgyalja.

- Büntetőügyek a békebíróóság előtt
A békebíróóságok olyan bűncselekményeket tárgyalnak, ahol a vádlott esküdtszék előtti tárgyalásra nem jogosult. Ezek az úgynevezett kisebb bűncselekmények. A kisebb bűncselekmények esetén a maximálisan kiszabható büntetés hathónapos szabadságvesztés-büntetés és/vagy 5 000 GBP-ig terjedő bírság.
A békebíróóságok olyan bűncselekményeket is tárgyalnak, ahol a vádlott választhatná az esküdtszék előtti tárgyalást, de úgy dönt, hogy ügyét a békebíróóság tárgyalja. Ha a vádlott az esküdtszék előtti tárgyalást választja, az ügyet átteszik a Koronabíróósághoz.
- Fiatalkorúak bírósága (Youth Court)
A fiatalkorúak bírósága 10–17 éves fiatalok bűnelkövetőkkel foglalkozik. A fiatalkorúak bírósága a békebíróóság részét képezi, az ügyeket körzeti (békebíróósági) bíró tárgyalja, valamint két szakképzett laikus bíró. Amennyiben a fiatalkorút olyan, nagyon súlyos bűncselekménnyel vádolják, amelynek esetében a felnőttekre kiszabható büntetés 14 évi vagy azt meghaladó szabadságvesztés-büntetés, a fiatalkorúak bírósága átadhatja őt a Koronabíróóságnak.
- Polgári ügyek a békebíróóság előtt
A békebíróóságok csak korlátozott számú, a következő típusú polgári ügyekkel foglalkoznak:
  - egyes polgári jogi tartozások: például jövedelemadó-hátralékok, társadalombiztosítási járulékok, héa-hátralékok, kamatlábak;
  - engedélyek: például sörözők és klubok engedélyeinek megadása, megújítása vagy visszavonása;
  - egyes házassági jogi problémák: például tartás vagy házastárs kitiltása a közös otthonból;
  - gyermekjólét: például helyi hatóság általi gondozásba vétellel vagy felügyelettel kapcsolatos végzések, örökbefogadási eljárások és a gyermek lakóhelyének kijelölésével kapcsolatos végzések.

Halottkémi bíróságok (Coroners' Courts)

A hirtelen, erőszakos vagy természetellenes halálesetek körülményeit vizsgálják ki.

A bírósági hierarchia

További részletek és az észak-írországi bírósági struktúra szervezeti ábrája az [Észak-ír Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) honlapján található.

A bíróságok igazgatása

A bíróságok igazgatásáért az Észak-Írország joghatósága szerinti területen az [Észak-ír Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) (Northern Ireland Courts and Tribunals Service) felelős.

Ez azt jelenti, hogy a Szolgálat:

- igazgatási segítséget nyújt az észak-írországi bíróságok és bírák számára;
- végrehajtja a polgári bíróságok ítéleteit az Ítélet-végrehajtó Hivatal (Enforcement of Judgments Office) által nyújtott, központosított végrehajtó szolgálat révén;
- igazgatási segítséget nyújt a különböző törvényszékek számára.

Kapcsolódó linkek

[Észak-ír Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#)

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 28/08/2018